βέβαιοι ὅτι θὰ τὸ ἐπιδιώξουν ὡς γυμνοί, ἀπορρίπτοντες χάριν τοῦ σκοποῦ των τοῦ ἱεροῦ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἐλαφρὰν περιβολήν των καὶ περιφερόμενοι εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας τοῦ ἱεροῦ πτολιέθρου μὲ τὸ κοστοῦμι τὸ ὁποῖον ἐπέβαλεν ὁ Σαβαὼθ εἰς τοὺς ἁμαρτήσαντας πρωτοπλάστους.

Εἶνε ἱκανοὶ νὰ τὸ κάμουν καὶ αὐτό, ἀφοῦ ὁ τράχηλος ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν ὑποφέρουν ζυγόν, ἀπεδείχθη πλέον τετραγωνικώτατα ὅτι δὲν εἶνε ὁ ἰδικός μας, ὅπως κολακευόμεθα νὰ τὸ λέγωμεν καὶ νὰ τὸ πιστεύωμεν, ἀλλ' ὁ τράχηλος τῶν Ἀμερικανῶν.

ΠΑΠΟΥΤΣΩΜΕΝΟΣ

ΣΤΙΧΟ

Μακρυὰ δὲν ἦταν πολὺ ἀφησε
ξοπίσω τοῦ στὸ δρόμο
ὁ γέρος ὁ ἀργοκίνητος
τὸ δέντρο τὸ ἀφηλό.
Ξάφνου γροικάει μὲ στὸ στρατὶ
ἀπάντεχο λατόμο,
Ποῦ τοῦ θανάτου οἱ χτύποι του
ξυπνοῦσαν τὸ μυθμό.
Κι' ἀρθὸ τὸ δέντρο 'πρόφταστε
μόλις νὰ δῇ ξανά,
Που πρὶν λίγη ὥρα ρίφηξε
στὸν ἴσκιο του δροσά,
Μα σένα χτύπο πέφτουνε
καὶ σωριαζόνται κάτου
ὁ γέροντας καὶ το δεντρὶ
μὲ τὰ πυκνόφυλλά του.

ΧΡ. ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἡ Διεύθυνσι τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου ἐδημοσίευσε τὸ πρόγραμμα τῆς ἐφετεινῆς χειμερινῆς περιόδου.

— Εἶνε πλουσιώτατο καὶ φιλολογικώτατο.

— Ἡ ἀθάνατη «Ὀρέστεια» τοῦ Αἰσχύλου, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Γ. Σωτηριάδη, μὲ μουσικὴ τοῦ Stanford, θὰ παιχθῇ πρώτη πρώτη.

— Ἔπειτα ἔρχεται τὸ «Χειμωνιάτικο παραμύθι» τοῦ Σαίξπηρ μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν κ. Κακλαμάνο, ἡ «Μόνα Βάνα» τοῦ Μαίτερλιγκ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Ξενόπουλο τὸ «Ἡμέρωμα τῆς Στρίγγλας» τοῦ Σαίξπηρ μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν κ. Πορριώτη.

— Δύο τραγῳδίες τοῦ Σοφοκλῆ, ἡ «Ἀντιγόνη» μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Μάνο στὴν ἐθνική μας γλῶσσα καὶ ὁ «Οἰδίπους Τύραννος» μεταφρασμένος ἀπὸ τὸν κ. Βλάχο στὴν ὑπερκαθαρεύουσαν, θὰ διαγωνισθοῦν γιὰ τὸ γέρας.

— Ἡ Ἀντιγόνη τὴν ἔχει ἀπὸ τώρα ἐξασφαλισμένη τὴ νίκη. Θὰ τὸ δῆτε! ὁ κ. Μάνος μὲ τὴν ἐμπνευσμένη καὶ ζωντανὴ μετάφραση του κατώρθωσε νὰναστήσῃ τὴν παλιὰν Ἀντιγόνη.

— Ἐνῷ ὁ κ. Βλάχος. τὸν ἐστράβωσε καὶ τὸν ἔθαψε γιὰ δεύτερη φορὰ τὸν ἀτυχῆ Οἰδίποδα.

— Ὁ κ. Κ. Χατζόπουλος ποῦ μᾶς ἔδωσε πέρσυ τὴν ἀληθεστάτη μετάφρασι τοῦ «Ἁμλὲτ Χένσελ» τοῦ Χάουπτμαν, γιὰ φέτος μᾶς ἑτοίμασε τρεῖς ἀριστουργήματα.

— Μιὰ κωμῳδία τοῦ Bjornson, μιὰ τοῦ Σαίξπηρ καὶ μιὰ τραγῳδία τοῦ Γκαῖτε, τὴν «Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις».

— Τὸ Βασιλικὸν μ' ἄλλους λόγους μᾶς ὑπόσχεται γιὰ φέτος δουλειὰ σοβαρή, κ' ἔχουμε μιὰ ἀγαθὴ προαίσθησι πῶς θὰ ἐκπληρώσῃ τὶς ὑποσχέσεις του.

— Ὁ διορισμὸς τῆς κ. Φεράλδη ὡς καθηγητρίας τοῦ Ὠδείου, ἐκρίθηκε ὡς μιὰ καινούργια ἐπιτυχία τοῦ κ. Νάζου.

— Φαίνεται πῶς ὁ διευθυντὴς τοῦ Ὠδείου μας, μ' ὅλο τὸ λυσσασμένο πόλεμο ποῦ τοῦ ἐκήρυξε τὸ ἐπίσημο ὄργανο τοῦ βιολιτζῆ Μαρίνου, ἐξακολουθεῖ νὰ δουλεύῃ καὶ νὰ θριαμβεύῃ.

— Φαντασθῆτε τί θαύματα θὰ κατώρθωνε ἂν τὸν ἐπροστάτευε καὶ ἡ «Κριτική».

— Τὸν «Κρίτωνα» τοῦ Πλάτωνος τὸν ὁποῖον ἀπὸ τὸ ἄλλο φύλλο θἀρχίσουμε νὰ δημοσιεύουμε δὲν τὸν ὑπαγόρευσε ὁ κ. Χρηστομάνος.

— Κ' ὁ λόγος ἁπλούστατος: Ὁ συνεργάτης μας κ. Σταμνόπουλος δὲν ἔχει τὴν ἀτυχία νὰ γνωρίζῃ προσωπικῶς τὸν κ. Θεατρώνην τῆς «Ὁμονοίας».

— Ὁ ὁποῖος ἔχει ὑπαγορεύσει ὅλες τὲς μεταφράσεις ποῦ ἔγειναν ὡς τώρα ἀπὸ δικούς μας καὶ ξένους μεταφραστὲς ποῦ ἔτυχε νὰ τοῦ ποῦν καὶ μ' ἀ καλημέρα μονάχα.

— Οἱ ἐνστάσεις κατὰ τῆς ἐκλογῆς Πειραιῶς ἐξακολουθοῦν.

— Καὶ θὰ ἐξακολουθοῦν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὅπως ἐξακολουθοῦν καὶ οἱ ρεκλάμες τῶν καταποτίων τοῦ Πίγκ.

— Καὶ φυσικώτατα, ἀφοῦ ὁ κ. Δαμαλᾶς κατασκευάζει καὶ τὶς πρῶτες καὶ τὶς δεύτερες.

— Οἱ Ντούκμαν κάθουνται στὸ ξενοδοχεῖο τῆς Μ. Βρεττανίας.

— Τί παράξενα πράγματα! Νἀκολουθοῦν τὴν μόδα τῶν ἀρχαίων στὸ νυφίσιμό τους καὶ νὰ κάθουνται στὸ καλλίτερο κ' εὐρωπαϊκώτερο ξενοδοχεῖο μας!

— Γιὰ νὰ ἦσαν συνεπεῖς σὲ ὅλα τους ἔπρεπε νὰ ζητήσουν τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸν κ. Καβαδίαν νὰ καθίσουν στὸ ναὸ τῆς ἀπτέρου Νίκης ἢ στὶς φυλακὲς τοῦ Σωκράτη.

— Νέο καλλιτεχνικώτατο ἀνθοπωλεῖο στολίζει ἀπὸ χτὲς τὴν ὁδὸ Σταδίου.

— Εἶναι ἀπέναντι τοῦ θεάτρου Τσόχα καὶ τὸ διευθύνει ὁ κ. Ἀριστόφιλος Τσούτσος.

Ο ΙΔΙΟΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΕΣ

Φίλτατε «Νουμᾶ»,

Κάτι ἔλεγες σ' ἕνα φύλλο σου γιὰ τοὺς ἱεροκήρυκες μας πάρε λοιπὸν καὶ το ἀκόλουθο ἱστορικό, ἐγγυημένο ἀπὸ μένα.

Ἡ σκηνὴ στὴ Χιλή, μικρὸ χωριὸ στὴ Μαύρη Θάλασσα, ποῦ προμηθεύει στὴν Πόλη πλύστρες, δοῦλες καὶ παραμάννες, ποῦ εἶναι δηλ. ὅ,τι ἡ Ἄνδρος γιὰ τὴν Ἀθήνα.

Πῆγεν ὁ ἱεροκήρυκας νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμο, καὶ καθὼς εἶναι καὶ τὸ σωστό, μιλοῦσεν ὁ ἄνθρωπος στὴν πιὸ ὑψηλὴ καθαρεύουσα ποῦ ἤξερε. Ἐνῷ λοιπὸν ἐφώναζε:

«... θεία συνάρσει, ὦ φιλόθρησκον πλήρωμα, ἐλυτρώθη τὸ ἡμέτερον γένος ἀπὸ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας...»,

κατ' ἀπὸ τὸν ἄμβωνα οἱ Χιλίτισσες μαζεμένες σταυροκοπιοῦνταν νομίζοντας πῶς διαβάζει τροπάρια. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἄρχισε νὰ μακραίνῃ, καὶ τότες ἔχασαν τὴν ὑπομονὴ καὶ ἄρχισαν τὸ διάλογο.

— Καμένη Μάλαμα, τί λέει τοῦτος; Μὴ λέει τὸ Βιαγγέλιο;

— Ὄχι, εἶπετο τὸ Βιαγγέλιο ὁ παπᾶς καὶ διάβηκε.

— Ἀμὲ τί λέει;

— Ρωτάεις ἐμένα; Ἀμὲ ἐσὺ ξέρεις γράμμα! Ξέρεις τὸ Βιαγγέλιο καὶ τὸ Ψαλτῆρι, τὰ γράμματα τοῦ Θεγοῦ, καὶ ρωτάεις ἐμένα;

— Καμένη, στράγγισα. Βυζάνουμαι!

δένδρου κεῖται· κάθε δένδρον λοιπόν, ὁποῦ δὲν κάμνει καλὸν καρπόν, κόπτεται καὶ βάλλεται εἰς τὸ πῦρ.

2. Τώρα δὲ πλέον καὶ ἡ ἀξίνα πλησίον εἰς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων εὑρίσκεται· κάθε λοιπὸν δένδρον, ποῦ δὲν κάμνει κακὸν καρπόν, κόπτεται σύρριζα καὶ ρίπτεται εἰς τὴν φωτιά.

3. Καὶ πιὰ τὸ ξινάρι· τώρα στέκει κοντὰ στὴ ρίζα τῶν δέντρων. Κάθε λοιπὸν δέντρο, ποῦ δὲν κάνει καρπὸ καλό, κόβεται καὶ ρίχνεται στὴ φωτιά.

Καὶ τὸ μεγάλο κρῖμα τῆς ἀνταρσίας αὐτῆς ἐναντίον τῆς φυσικῆς γλώσσας εἶναι ποῦ οἱ φανατικοὶ διαφεντευτάδες τῆς γλώσσας τοῦ Πλάτωνα μεταχειρίζουνται διάλεχτο ποῦ ὁ Πλάτωνας δὲν θὰ τὴν ὀνόμαζε κἂν Ἑλληνικὴ πρὶν νὰ τὴ δῇ γραμμένη—τόσο τέλεια ἄλλαξε ἡ προφορὰ σὲ πολὺ παλαιϊκιὰ ἐποχὴ τῆς Ἑλληνιστιαῆς ἱστορίας—καὶ παλαι ἂν τὴν διάβαζε θὰ τὴν ἔκρινε καθὼς ἐμεῖς σήμερα κρίνουμε τάγγλικά τῶν Μπαμπούδων(4) Κ' ἴσα ἴσα γιὰ τὸ χατίρι μιᾶς τέτοιας γλώσσας ἀπαγορεύεται ἐπίσημα ἡ δημοτικὴ μετάφραση Βιβλίου ποῦ καινούργιες ἀνακάλυψε μᾶς δείχνουν πῶς εἶναι τὸ μόνο βιβλίο ποῦ γράφηκε ἑλότελα στὴ γλώσσα τοῦ κοινοῦ λαοῦ! Καθὼς ὁ Κρουμπάχερ τὸ ἀποδείχνει, το σιδερένιο χέρι τοῦ Ἀττικιστοῦ κρατοῦσε γερὰ κάθε φιλολογικὸ συγγραφεα πρὸ 9 αἰῶνες, καθὼς καὶ σήμερα στὴν Ἑλλάδα. Μόνο ἐκεῖνοι ποῦγραψαν τὴ Νέα Διαθήκη, καὶ ποῦ μήτε ξέρανε μήτε θέλανε νὰ ξέρουν ἀπὸ φιλολογία, εἶχαν τὸ θάρρος νὰ βγάλουν τὸ κήρυγμά τους στὸ καθαυτὸ ἰδίωμα, τὸ ἁπλό, ὄχι ὅμω, καὶ χυδαῖο, τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

Τὸ τελειωτικὸ ζήτημα ποῦ ἀναφέρθηκε στὴν ἀρχὴ τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι παραπολὺ μεγάλο γιὰ νὰ ξεταστῇ ἐδῶ πέρα. Δὲ θέλω νὰ πῶ πῶς ὡς ἕνα βαθμὸ ὁ Πάλλης κι ὁ Weymouth δὲν ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν ἴδια ἀρχή. Μὰ δὲ μοῦ φαίνεται πῶς ὁ παραλληλισμὸς εἶναι κι ὅλως διόλου σωστός. Ἡ ἀρχαϊκὴ διάλεχτο τῆς ἐπιθεωρημένης ἀγγλικῆς μετάφρασης (Revised uersien) δὲν εἶναι καὶ στάλήθεια νεκρὴ σὰν τὴν Ἑλληνικὴ καθαρεύουσα. Πέφτει, λόγου χάρη, φυσικὴ σὰν προσεύκεται ὁ Ἄγγλος, κι ἂς μιλῇ ὁ Ἄγγλος πολὺ διαφορετικὰ ἀπ' ὅ,τι προσεύκεται. Καὶ μήτε εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ τὴν καταλάβῃ ὁ κοινὸς λαός. Ἄλλο ἕνα, ποῦ κι οἱ μεταφραστάδες τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα κι ὁ Weymouth γράφουνε στὴν καλλιεργημένη νέα Ἀγγλικὴ τοῦ παραδεγμένου τύπου. Γιὰ νὰ βροῦμε σωστὸ παραλληλισμὸ τοῦ ἔργου τοῦ Πάλλη ἔπρεπε νὰ συστήσουμε ἐπιτροπὴ ἀπὸ «Kailyards» νὰ μᾶς κάμουνε μετάφραση σὲ μουσικόφωνη Σκωτσέζικη χωρικὴ γλώσσα, ἢ τὸ φίλο μου τὸν «John Ackworth» νὰ μᾶς κάμῃ Νέα Διαθήκη γιὰ τοὺς ἐργάτες τῶν Κλωστάδικως, ἢ τὸν Kipling νἀκολουθάῃ τοὺς στρατιῶτες μὲ «Κόκνικη» (Cockney)(5) μετάφραση. Στὴν Ἑλλάδα ὡσότου νὰ στέρξουν οἱ γραμματισμένοι νὰ παραδεχτοῦνε γιὰ γραφὴ τὴ μιλημένη ποῦ βρέθηκε κατάλληλη γιὰ κάμποσους ποιητάδες τους, ἄλλο δὲν τοὺς μένει, παρὰ ἢ μιὰ τέτοια κάπως χυδαία μετάφραση τῆς Νέας Διαθήκης, ἢ καθόλου καμμιὰ μετάφραση. Ἂν ὑπάρχουνε, (ποῦ δὲν τὸ πιστεύω), στὴν Ἀγγλία τάξες ποῦ δὲ νοιώθουν τἀγγλικὰ τῆς Γραφῆς, πάει νὰ πῇ πῶς ἔχουμε κ' ἐμεῖς ἐμπρός μας τὸ ἴδιο δίλημμα, ὅσο κι ἂν εἶναι χρήσιμες οἱ νέες μετάφρασες γιὰ παραφραστικοὺς ἢ γιὰ σχολικοὺς λόγους.

Κι ἄλλα πολλὰ μαθήματα μποροῦσε τινὰς νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ σιφὸ αὐτὸ βιβλίο, ποῦ μήτε ἀνακεφαλαίωση δὲν ἔχω τόπο νὰ τοῦ κάμω.. Ἕνα ὅμως, γιὰ τοὺς γραμματικοὺς αὐτό, ἀξίζει νὰ τὸ προσθέ

(4) Μπαμπούδες εἶναι οἱ Ἀντοὶ οἱ γραμματισμένοι.

(5) Κόκνικη εἶναι ἡ γλώσσα τοῦ λαοῦ στὴ Λόντρα.